

מת (באר שבע) 22501-04-25 - מדינת ישראל - פמ"ד נ' בהא אבו עראר

מ"ת (באר-שבע) 22501-04-25 - מדינת ישראל - פמ"ד נ' בהא אבו עראר מחוזי באר-שבע
מ"ת (באר-שבע) 22501-04-25
מדינת ישראל - פמ"ד (פלילי)

נגד

בהא אבו עראר

ע"י ב"כ עו"ד נטלי אוטן

בית המשפט המחוזי בבאר-שבע

[07.07.2025]

כבוד השופט נסר אבו טהה

החלטה

1. זוהי בקשה למעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, על רקע כתב האישום המייחס לו לכאורה עבירות נשיאה והובלת נשק - עבירה לפי סעיף 144ב לחוק העונשין - מיום 29.03.2025.
 2. בתמצית נטען, כי בתאריך 29.03.2025, החזיק המשיב נשק מסוג 16M, בחצר הבית של דודו. משהבחין המשיב בשוטרים שהגיעו לבצע צו חיפוש בבית, העביר המשיב את הנשק לבן דודו קטין בשם ריזק המתגורר בבית. הקטין החביא את הנשק בחדר סמוך בין מזרונים, בעוד המשיב נמלט מהמקום.
 3. משנקבע דבר קיומן של ראיות לכאורה ועילת מעצר, הורה בית המשפט על הפניית המשיב לקבלת תסקיר מאת שרות המבחן (ראה החלטת כב' השופט יעקב פרסקי מיום 15.04.2025).
 4. תסקיר כאמור התקבל ובתמצית - המשיב בן 20, נמנה למשפחה בת 9 נפשות. עובר למעצרו התגורר בבית משפחתו ביישוב ערערה בנגב. נעדר עבר פלילי.
- הערכת סיכון - מדובר בצעיר שעל פי תיאורו, ובשל התמודדות לא פשוטה עם מצבה הכלכלי של משפחתו, התנהל באופן תקין במהלך השנים ללא מעורבות פלילית וללא השתייכות לחברה שולית ועבריינית. לצד האמור, מציין שרות המבחן, כי קיים פער בין תיאור חיובי זה לגבי מהלך חייו עד כה, לבין המיוחס לו בכתב האישום לכאורה, בהתייחסותו המטשטשת לכך. פער זה התקשה להסביר, תוך הדגשה של תפקוד תקין.

בהקשר לאמור לעיל, שרות המבחן מתרשם מצמצום חלקים ודפוסי התנהגות מכשילים שעלולים להיות בעייתיים בהתנהגותו, והדיפת כל אפשרות לחשיפה אפשרית למוקדי סיכון, כמו גם אי הכרה בצורך בטיפול ולו במוקד כלשהו בחייו - קיים סיכון משמעותי להישנות עבירות דומות מצדו.

חלופת המעצר שנבחנה - בדמות מעצר בית מלא בבית הוריו ובפיקוחם ביישוב ערערה בנגב אביו אינו עובד בשל נכותו, אמו עקרת בית, אחותו אייאת בת 22, לומדת במוסד להשכלה גבוהה (להלן: "כתובת החלופה" ו"הערבים"). שרות המבחן שוחח עם הערבים, והאחרונים תיארו את המשיב כאדם חיובי, ללא קשרים חברתיים רבים, אחראי שדאג לפרנסת המשפחה. יחד עם זאת, התקשו להסביר את נסיבות מעצרו, ולא הכירו בפוטנציאל של כל התנהגות בעלת סיכון מבחינתו, ולזהות מוקדים טיפוליים בדבר. הם הדגישו את היותו המפרנס העיקרי בבית, ואת היותם תלויים בו בהקשר זה.

שרות המבחן התרשם, כי הערבים המוצעים אינם מצליחים לזהות גורמי סיכון, שוללים צרכים טיפוליים עבורו ומתקשים להסביר את התנהלותו בנסיבות שהובילו למעצרו. בנוסף, מתרשם השרות מתלות כלכלית של בני המשפחה במשיב, אשר עלולה להקשות עליהם להציב לו גבולות ולהוות דמויות סמכות מפחיתות סיכון להישנות ביצוע עבירות דומות.

לאור האמור לעיל, והערכת הסיכון הנ"ל, ובהעדר חלופת מעצר אפקטיבית, ממליצים על מעצרו עד תום ההליכים. 5. ב"כ המשיב עתרה לבחון חלופה חדשה באופן בלתי אמצעי, בדמות מעצר במתכונת אזור אלקטרוני בדירה שכורה בבאר-שבע בפיקוחם של שני רופאים, ולחילופין, להפנותו לקבלת תסקיר משלים אשר יבחן חלופה זו. נטען, כי מדובר במשיב צעיר, נעדר עבר פלילי. נתון במעצר לראשונה בחייו. תקופת המעצר מהווה גורם מרתיע עבורו. השרות לא התרשם מדפוסים עבריינים. עובר למעצרו ניהל אורח חיים נורמטיבי. 6. ב"כ המבקשת מנגד, עתרה להורות על מעצרו עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. נטען, כי לחובת המשיב קמה עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1) לחסד"פ, וכן עילת מעצר מכוח סעיף 21(א)(1) לחוק. עוד נטען, כי המשיב החזיק בנשק מסוג 16M ואף מסר את הנשק לקטין ובכך סיכן אותו. עוד נטען, כי המשיב ברח מהשוטרים ונעצר במנוסתו.

עוד הפנתה המבקשת להערכת שרות המבחן, לפיה קיים סיכון משמעותי לביצוע עבירות דומות בעתיד. בנוסף להתרשמות שרות המבחן מצמצום חלקים ודפוסי התנהגות מכשילים וכן אי הכרה בצורך טיפולי כלשהו. עוד נטען, כי שרות המבחן בחן את החלופה שהוצעה ולא מצא אותה ראויה, הן בהינתן העדר דמויות סמכותיות ומצבות גבול עבור המשיב, והן בשל הקושי לזהות מוקדי סיכון מבחינתו ולזהות מוקדים טיפוליים לגביו. עוד הדגישו את התלות הכלכלית של בני המשפחה במשיב, ועל כן יתקשו להציב לו גבולות. ככל שנוגע לגיל צעיר והעדר עבר פלילי - נטען, כי לפי ההלכה הפסוקה בעבירות נשק, נקודת המוצא הינה מעצר עד תום ההליכים, גם ביחס לנאשמים צעירים נעדרים עבר פלילי, שכן אין בנתונים אלה כדי להוות בפני עצמם נסיבות חריגות ומיוחדות, המצדיקות סטייה מן הכלל שהתווה בית המשפט העליון. משכך לשיטת המבקשת, בהעדר נסיבות חריגות, דינו של המשיב להיעצר עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ב"כ הצדדים הפנו לפסיקה התומכת בגישותיהם.

דיון והכרעה

7. המדיניות השיפוטית שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק ככלל קובעת, כי נקודת המוצא היא מעצר מאחורי סורג ובריח, שכן הכלל הוא, כי עבירות מסוג זה מקימות חזקת מסוכנות סטטוטורית, אשר ככלל, חלופת מעצר לא תאיינה, אלא במקרים חריגים ומטעמים מיוחדים שיירשמו (ראה סעיף 21(א)(1)(ג)(2) ו-22(ב)(1) לחוק המעצרים), לרבות בעניינם של נאשמים צעירים נעדרים עבר פלילי, לצד תסקיר חיובי, גם כאשר מדובר בקטין. זאת ועוד, קיימים מקרים של מעצר עד תום ההליכים בעבירות נשק, אף מבלי הצורך להפנות לקבלת תסקיר מעצר של שרות המבחן, כמתואר בפסיקה.

גם בעניינם של קטינים (ראה בש"פ 1925/22 - עניינו קטין, לצד תסקיר חיובי וחרף זאת, בית המשפט העליון הורה על מעצרו עד תום ההליכים, תוך ציון: "המחוקק הנחה את בית המשפט כי הכלל הוא אם יורים - לא משתחררים. זה הכלל.")

מעט ההחלטות שניתנו לאחרונה החורגות במעט מהגישה העיקרית בבית המשפט העליון, אינן משקפות שינוי בהלכה, אלא עמדה של מיעוט השופטים ודומני, שנכון יהיה בעניין זה, ללכת בעקבות הרוב.

ראה: בש"פ 4422/22, מחמוד אבו ג'ודה נ' מדינת ישראל - כב' השופט ג. כנפי-שטייניץ, מיום 05.07.2022; (אף ללא הפנייה לקבלת תסקיר). בש"פ 5407/22, פלוני נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. כשר, מיום 29.08.2022; (אף ללא הפנייה לתסקיר). בש"פ 1925/22, מדינת ישראל נ' פלוני - כב' השופט י. עמית, מיום 22.03.2022; (קטין) בש"פ 7776/21, חמזה אלכטנאני נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. עמית, מיום 17.11.21; בש"פ 8026/19, מדינת ישראל נ' רמזאן זיידאת - כב' השופט ג. קרא, מיום 11.12.2019; בש"פ 6890/21, מדינת ישראל נ' כארם שריף - כב' השופט ג. קרא, מיום 17.10.2021; בש"פ 4930/22, פירס חשים ומחמד עבדין נ' מדינת ישראל - כב' השופט ד. ברק-ארז, מיום 04.08.2022; בש"פ 6556/21, מדינת ישראל נ' אברהים שייח-יוסף - כב' השופט ע. פוגלמן, מיום 11.10.2021; (אף ללא הפנייה לקבלת תסקיר). בש"פ 79/22, מוחמד סולימאן נ' מדינת ישראל - כב' השופט נ. סולברג, מיום 05.01.2022; בש"פ 7023/20, מוחמד עלאווי נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. אלרון, מיום 21.10.2020; בש"פ 968/22, שאדי חוויס נ' מדינת ישראל - כב' השופט י. אלרון, מיום 16.02.2022; בש"פ 4370/20, תאמר חמדון נ' מדינת ישראל- כב' השופטת ע. ברון, מיום 05.07.2020; בש"פ 5245/20, חסאן שאני נ' מדינת ישראל - כב' השופט ד. מינץ, מיום 05.08.2020; בש"פ 6085/22, אברהים אזברגה נ' מדינת ישראל - כב' השופט א. שטיין, מיום 18.09.2022. מ"ת 57684-05-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר. מ"ת 1463-10-22, בית המשפט המחוזי באר-שבע - אף ללא הפנייה לתסקיר. בש"פ 6469/22, של כב' השופט גרוסקופף, נקבע בפסקה 9: "אין חולק על כך כי גיל צעיר והעדר עבר פלילי אינן כשלעצמן נסיבות חריגות המצדיקות סטייה מהכלל".

8. ער אנוכי להיות המשיב צעיר נעדר עבר פלילי. אולם, אין בנתון זה כשלעצמו כדי לגבש נסיבות חריגות או יוצאות דופן, המצדיקות במקרה דנן, סטייה מנקודת המוצא כפי שהתווה בית המשפט העליון בעבירות נשק, שכן השילוב בין רמת המסוכנות האינהרנטית הנלמדת מנסיבות המקרה והמעידות על נגישות המשיב לנשק לבין מאפייני אישיות ודפוסיו כפי שעמד על כך שירות המבחן בתסקירו, לצד התנהלותו של המשיב בחקירה, אינן מגלות הצדקה לשחרורו של המשיב לחלופת מעצר (ראה התייחסות כב' השופט פרסקי מיום 15.04.2025, בנוגע לקיומן של ראיות לכאורה והתנהלותו של המשיב). לגופם של דברים, כעולה מעובדות כתב האישום, המשיב נשא והוביל/החזיק בנשק התקפי מסוג 16M ולא בחל להעבירו לקטין תוך סיכון הקטין, הכל כדי למנוע את תפיסת הנשק על ידי המשטרה. כמו כן, נמלט המשיב מהשוטרים ונעצר במנוסתו.

עוד בהקשר זה, יפים דברי כב' השופט עמית בש"פ 6036/17, אסמעיל אבו עאבד נ' מדינת ישראל: "אין צורך להכביר מילים על התופעה של החזקת נשק וסחר בנשק, וניתן לתמוה על הקלות הבלתי נסבלת בה נשק מועבר מיד ליד. כלי נשק דמוי 16M... לא נועד לסריגת גרביים, ומי שרוכש אותו עושה זאת לצרכים פליליים מובהקים... המלחמה בסחר בנשק היא כנגד כל חולייה שרשרת, ומי שעוסק בסחר בנשק מוחזק כמי שמודע לכך שמשק נועד למטרה מסוימת על ידי END USER, אותו משתמש המקבל לידי את הנשק "בתחנה הסופית".

כידוע, "מכת מדינה" וחומרת העבירה אינם מהווים עילת מעצר, אך לעתים יש בהם אינדיקציה למסוכנות. לכן גם קבע המחוקק על פי סעיף 22ב(1) לחוק המעצרים, כאשר בעבירות נשק עסקין, יש צורך בטעמים מיוחדים שיירשמו על מנת להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני.

עוד לענייננו, יצוין, כי לא הובאו טעמים מיוחדים וכבדי משקל, המצדיקים סטייה מהמלצה שלילית של שירות המבחן. כמו כן, לא הובאו טעמים מיוחדים שיירשמו על מנת להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני.

9. לא אוכל לסיים מבלי לחזור על מה שאמרתי במקרים דומים, כי הנשק מגלם סיכון פוטנציאלי שישתמשו בו. מידת הסיכון למימוש הפוטנציאל ניתנת להערכה, בין השאר, גם לפי התפוצה של המקרים בהם נעשה שימוש בפועל בכלי נשק בלתי חוקיים בסביבתו של מחזיק הנשק.

ריבוי המקרים של שימוש בפועל בנשק לאחרונה, במיוחד במחוז הדרום ובמגזר הערבי, מגביר את הערכת הסיכון הנובע מכל נשק ונשק. זאת גם בטרם התממש הפוטנציאל, טרם נעשה שימוש באותו נשק עצמו. עוד בהקשר זה, יודגש שהנטל להפריך את חזקת המסוכנות הסטטוטורית הרובצת לפתחו של מחזיק נשק (כדי לשכנע בהיתכנות חלופת מעצר) גובר בתקופות בהן נעשה שימוש רב בנשק, כמו המציאות דהיום. כאמור, התנהלות המשיב בחקירתו מהווה אינדיקציה הפוכה.

הגוף העברייני המחזיק בנשק, בדרך כלל, יהיה ארגון פשיעה, כנופיה או משפחה ולא אדם בודד. גוף זה, בדרך כלל, ידאג לכך שהנשק יאחז בפועל על ידי מי שאין לו עבר פלילי כדי להקטין את הסיכון למעצר אם הנשק ייתפס. משכך, המעצר בגין החזקת נשק שלא כדין נדרש כדי לגדוע את היד של הגוף המסוכן כולו - אף אם היד, כשלעצמה, אינה נראית כל כך מסוכנת, רק המעצר יכול לוודא שהיד לא תתחבר חזרה לגוף העברייני, זאת בדומה לקטיעת שרשרת הפצת הסם בתחום הסמים, כפי שעמד על כך בית המשפט העליון בפסיקתו.

הערה אחרונה בטרם סיום, ובענווה, מוצא מותב זה, אשר דן במשך שנים כמותב קבוע בהליכי מעצר עד תום ההליכים במחוז הדרום, מרבית כתבי האישום ובקשות המעצר שמובאים בפניו בתחום הנשק עניינם נאשמים צעירים נורמטיביים, נעדרים עבר פלילי. יכול והדבר מקורו בסכסוכי משפחות, בהתארגנות עבריינית רחבה, בפיתוי הכספי והקלות הבלתי נסבלת בהשגת כלי נשק בלתי חוקיים. במקביל, מאמצי אכיפה מרובים מושקעים בגילוי כלי נשק לא חוקיים, בתפיסתם, במניעת השימוש בהם ובסיכול עבירות חמורות, וכן בפענוח העבירות ובהבאת הנאשמים לדיון. המעצר נדרש במלחמה זו, לא לשם הרתעה, אלא לשם מניעה בפועל של העבירות על ידי העצורים עצמם, שלימדו על עצמם שהם נכונים לרתום את עצמם למלחמה נגד החברה הנורמטיבית.

9. מן המקובץ לעיל, ובהעדר נסיבות חריגות ויוצאות דופן או "טעמים מיוחדים שיירשמו", כנדרש על פי סעיף 22ב(1) לחוק המעצרים, הנני מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. פרוטוקול זה ישמש כצו מעצר.

עותק ההחלטה יישלח לשירות המבחן ולב"כ הצדדים.

ניתנה היום, 07 ביולי 2025, בהעדר הצדדים.